

Nr 403.

Av herr **Andersson, Gunnar**, och herr **Mannerskantz**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 (nr 493) om begränsning i vissa fall av skatt till staten.

I de likalydande motionerna I: 247 och II: 385 till 1944 års riksdag i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 250 med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 om begränsning i vissa fall av skatt till staten hemställdes om utredning och förslag i och för utvidgning av bestämmelserna därom till att omfatta även kommunalutskylder. I motionernas motivering åberopades — förutom remissyttranden av bl. a. kammarrätten — följande uttalande av departementschefen till statsrådsprotokollet vid framläggande av 1942 års proposition i ämnet: »Även om det varit önskvärt, att jämväl kommunalutskylderna kunnat inordnas i systemet, läser detta icke vara möjligt att för närvarande genomföra. Såsom i promemorian framhålls, skulle nämligen kommunalutskyldernas inordnande under reduktionsregeln upprulla en rad problem, vilka för sin lösning kräva en mera ingående utredning än som nu kan medhinnas.» Vidare framhölls i motionerna, att det måste anses vara en uppenbar brist, att kommunalutskylderna ej medräknades i det maximala skattebeloppet samt att, då något annat skäl för denna brist icke anförts än att saken skulle kräva en utredning, som vid skattespärrens genomförande 1942 ej medhanns, det vore i hög grad önskvärt, att sådan utredning verkställdes för att snarast möjliggöra en reformering av bestämmelserna i motionernas syfte.

Bevillningsutskottet, som i sitt betänkande nr 40 med en välvillig motivering avstyrkte bifall till motionerna, anförde därvid följande: »Utskottet vill emellertid framhålla, att, därest vid nästkommande års riksdag förslag framlägges om bibehållande av reduktionsregler vid den statliga beskattningen, det synes önskvärt, att frågan huruvida och under vilka förutsättningar kommunalutskylder lämpligen kunna inordnas under dessa regler göres till föremål för närmare undersökning. Skulle en sådan utvidgning av reduktionsreglerna anses kunna och bära genomföras, torde det procenttal av den taxerade inkomsten, vid vilket reduktionen skall inträda, bära höjas. Utskottet förutsätter även, att vid reduktionsreglernas utformning tillses, att dessa regler icke komma att föranleda en minskning av skatteintäkterna för vederbörande kommuner.» Detta utskottets uttalande lämnades av riksdagen utan erinran.

Utskottet och därmed riksdagen ha sålunda icke blott framhållit önskvärdheten av en utredning i det av motionärerna avsedda syftet utan även antytt vissa riktlinjer för frågans lösning, vilket måste anses innebära ett understrykande av utskottets positiva inställning till själva saken.

Inom finansdepartementet har numera ock utarbetats en den 15 februari 1945 dagtecknad promemoria angående fortsatt lagstiftning om en skattespärr, vilken även tagit upp spörsmålet om kommunalutskyldernas inrymmande i det maximala skattebeloppet. Promemorian utmynnar i ett konkret förslag med utarbetad författningstext till en lösning av frågan i den riktning, som förordats i ovannämnda motioner och utskottsutlåtande.

Som bevillningsutskottet vid 1944 års riksdag uttalat sig mot att reduktionsreglerna skulle få medföra minskning av kommunernas skatteintäkter, och då det icke heller enligt utredningen bör ifrågakomma att av statsmedel lämna direkta bidrag till gäldande av skattskyldigs kommunalutskylder, har denna icke tagit sikte på en skattespärr, som för samtliga ifrågakommande fall skulle vara effektiv även med avseende å kommunalutskylderna. I stället förordas, att skattespärren genom en enkel omläggning göres tillämplig även i fråga om kommunalutskylder i enlighet med den tidigare godtagna principen beträffande försäkringsanstalterna, nämligen att avkortningen och restitutioen lägges helt på statsskatten. Därigenom skulle endast de fall, där den skattskyldige icke har att erlagga någon statlig skatt eller där denna är obetydlig i förhållande till kommunalutskylderna, komma att uteslutas från de fördelar, som en på detta sätt utformad skattespärr skulle medföra för det alldeles övervägande antalet fall. De kommunalutskylder, som därvid skulle ifrågakomma, borde liksom beträffande livförsäkringsanstalterna vara fastighetsskatten och den kommunala inkomstskatten. Dessa vidgade reduktionsregler borde — liksom även bevillningsutskottet 1944 uttalat — föranleda en höjning av det procenttal av den enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetskatt taxerade inkomsten, till vilken den nuvarande skattespärren anknyter, vilken höjning enligt utredningen borde ske med 10 enheter till 90 procent.

Över departementspromemorian hava efter remiss yttranden avgivits av ett flertal statliga myndigheter, vilka samtliga synas hava vitsordat behovet av en fortsatt lagstiftning om skattespärr samt dessutom tillstyrkt förslaget om kommunalutskyldernas inlemmande i skattespärren. I ett par yttranden har dessutom förordats en utvidgning av promemorieförslaget till att under skattespärren inbegripa även de kommunala skatter, vilka lämnats utanför förslaget. Härmed åsyftas landstingskatt och tingslagsmedel. Denna utvidgning måste jämväl enligt vårt förmenande framstå såsom starkt motiverad. Vad beträffar den föreslagna höjningen av procenttalet för skattespärren till 90, hava de i ärendet hörda länsstyrelserna förordat, att detta sättes vid 85, detta tydligen på grundval av de praktiska erfarenheterna.

I propositionen nr 315 har nu Kungl. Maj:t föreslagit fortsatt tillämpning

av förordningen den 30 juni 1943 om begränsning i vissa fall av skatt till staten. I statsrådsprotokollet anför departementschefen, att han icke i och för sig skulle hava något att erinra mot att reglerna om skattespärren utvidgades att omfatta även den allmänna kommunalskatten samt landstings- och tingshusmedlen. För sådant fall borde något annat alternativ knappast böra ifrågakomma än en höjning av procenttalet till 90. För sistnämnda mening har dock icke anförts några särskilda skäl.

Departementschefen anför vidare att vid en sådan utformning av skattespärren med angivna procenttal skulle dock reduktionsreglerna i vissa fall ställa sig mindre förmånliga för de skattskyldiga än vad för närvarande vore fallet.

Sistnämnda slutsats är givetvis riktig, om man utgår från ett procenttal av 90. Om emellertid höjningen av procenttalet stannar vid vad av länsstyrelserna föreslagits eller sålunda ett procenttal av 85, skulle med hänsyn till de praktiska erfarenheterna vid hittillsvarande reduktionsfall skattespärren uppnå en förbättrad effektivitet och likformighet för därav berörda skattskyldiga. När skattetrycket nu nått en sådan höjd, att institutet skattespärr funnits böra tillgripas för att såvitt möjligt undanröja de mest framträdande oskäligen verkningarna därav, bör också kunna krävas, att reglerna därom erhålla en sådan utformning, att de på bästa sätt tillgodose institutets syften och detta även om de skattskyldiga, som därav komma att beröras, endast representera ett mycket blygsamt antal av hela antalet skattskyldiga. Några statsfinansiella skäl mot en sådan utformning torde icke heller kunna anföras.

Under hänvisning till vad ovan anförts tillåta vi oss alltså hemställa,

att riksdagen måtte, med förklarande av att Kungl. Maj:ts prop. nr 315 icke kunnat oförändrad bifallas, antaga förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 om begränsning i vissa fall av skatt till staten med sådan ändring att spärren sättes vid ett procenttal av 85 och att under densamma inbegripas jämväl samtliga utskylder av kommunal karaktär sålunda även landstingsskatt och tingslagsmedel, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta nödig författningstext.

Stockholm den 4 juni 1945.

Gunnar A. Andersson.

Axel Mannerskantz.